

Hétjői Napló

Előfizetési díj: Egész évre 160.—, negyed évre 40.—, 1 hóra 15.— korona | **POLITIKAI HETILAP.** MEGJELNIK MINDEN HÉT FŐN REGGEL. | Szerkesztőség: VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 3. Kiadói hivatal: VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8. SZÁM.

Feloztották az Osztrák-Magyar Bank aranykészletét

A megállapodást szombaton aláírták Bécs, július 3.

(A Magyar Távirati Iroda magánjelentése.) A krakói Rzecczopolita jelenté, hogy az Osztrák-Magyar Bank aranykészletének felhasználására vonatkozó megállapodást Bilinski dr. és az Osztrák-Magyar Bank három felszólítója tegnap írták alá. Lengyelország az aranykészletből 7.250.000 koronát kapott. Ebben az összegben benne van az Osztrák-Magyar Bank tulajdonában volt házak és a galicai területen működött bankfiókok értéke. Aranyban Lengyelország 4.464.000 koronát kapott.

Harding aláírta a békehatározatot

Newyork, július 2. (Havas.) Harding elnök aláírta azt a határozatot, amely Németországgal és Ausztriával helyreállítja a békeállapotot. (MTI.)

Kommunisták követtek el a szerb régensherceg elleni merényletet

Páris, július 3. (A Magyar Távirati Iroda székirtávirata.) A szerb régensherceg ellen elkövetett merénylet ügyében folytatott vizsgálat során megállapították, hogy kommunista összekövésről van szó. Számos tanút hallgattak ki, akiknek valómása fényt derít azokra a kapcsolatokra, amelyek a merénylet elkövetőjét, a kommunista képviselői klubját, valamint az ausztriai hasonló szervezeteket kapcsolatba hozzák egymással.

Angol-japán-amerikai egyezmény

Bécs, július 3. (A MTI. magánjelentése.) A Wiener Volkszeitung jelentése szerint a birodalmi konferencia határozatából kifolyóan megbízták Curzon lord külügyminisztert, lépjen érintkezésbe a japán és az amerikai nagykövettel konferencia egybehívása érdekében, amilyen Anglia, Japán és Amerika közt létező három egyezményt készítenék elő.

Az olasz kormányválság

Bonomi elváltta a kormányalakítást Róma, július 3. (A Magyar Távirati Iroda magánjelentése.) Bonomi elváltta a kormányalakítást. Az előzetes megbeszélések alapján fokozottan lehet remélni, hogy Bonomi szánthatja a centrum és az ország poláris baloldal támogatására. A szocialisták ellene vannak. A Giornale d'Italia értesülése szerint Bonominak az a szándéka, hogy a külügyi tárcaot Imperiali márkinek Olaszország volt londoni nagykövetének ajánlja fel.

Horvátország Jugoszlávia ellen

A horvát politikai pártok kiáltványa a néphez

A belgrádi csonka parlament nem teremthet alkotmányt Horvátország részére

Bécs, július 3.

(A MTL. magánjelentése.) A szerb-horvát-szlovén állam számára készült centralista alkotmány elfogadásának alkalmából Horvátország három politikai pártja a horvát néphez kiáltványt fordult, amelyben a Reichspost zágrábi jelentése szerint a többi közt ezt mondja:

— Mi, a horvát köztársasági parasztpárt, a horvát Zajednica és a horvát jogpárt képviselői a

belgrád kormánynak azzal a kísérletével szemben, hogy ezt az alkotmányt erőszakosan ránk akarják kényszeríteni, kijelentjük, hogy a belgrádi csonka parlamentet nem illet meg szuverén alkotmányozó gyűlés joga, s nem illet meg az a jog sem, hogy Horvátország és a horvát nép számára érvényes alkotmányt te-

remisen. Ha a csonka parlament a horvát képviselők hozzájárulása nélkül az alkotmányi törvényre erőre emeli, kijelentjük, hogy ez az alkotmány semmis és Horvátország szempontjából joglag érvénytelen lesz.

A kiáltvány aláírói közt szerepelnek: Drinkovics volt miniszter, Jankovics tanár, volt miniszter és Laginja dr. volt bán.

Nagyatádi választáson

Egyelőre nem támogatja Bottlikék — Ma adja meg a végleges választ — A kiszgaddék ragaszkodnak a nyári szünethez — Ellenzéki mozgalom a kiszgadpártban

— A Hétjői Napló tudósítójától —

Az a mozgalom, amely a kiszgadpártban a nyári szünet érdekében megindult, tegnap váratlan fordulathoz érkezett, amely teljesen elmergésítette a helyzetet, úgy hogy ma este a pártkörben már a kiszgadpárt válságáról szünetelt a beszámoló. Az történt ugyanis, hogy a Bottlik-Szjij Bálint csoport megbízásából Könyves-Tóth Lajos felkereste nagyatádi Szabó Istvánt és tudomására hozta, hogy a párt egy jelentékeny része

ragaszkodik ahhoz, hogy Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter vagyonváltás-javaslatát csak a nyári szünet után tűzék napirendre.

Könyves-Tóth Lajos részletesen ismertetette Nagyatádi előtt azokat a szempontokat, amelyek a képviselőket ebben az állást foglalásukban irányítják. Rámutatott arra, hogy

ha Hegedüs javaslatából törvény lesz, ez a kiszgadpárt számára teljesen önként fogja tenni

és felhívta nagyatádi figyelmét arra is, hogy Hegedüs javaslatában nem érvényesülnek kellően a szociális szempontok, mert túlságosan kedvez a nagybirtokosoknak. A kiszgaddék hajlandók az ország érdekében a legnagyobb áldozatokra is és egyáltalán nem akarják elgáncsolni a vagyonváltás-javaslatot, csak azt kívánják, hogy a kormány adjon a képviselőknek elég időt a javaslat áttanulmányozásához. Hangsúlyozta, hogy őt és barátait egyáltalán nem vezetik kormányt bukató tendenciák és bár

Hegedüs iránti bizalmuk az utóbbi napokban némileg megrendült.

az ország gazdasági helyzetének meg-

szilárdítására irányuló fáradozásaiban továbbra is támogatni akarják, viszont ezzel szemben megkívánhatják, hogy amikor a kiszgadatársadalom létredekeiről van szó, nyújtsion lehetőséget legalább arra, hogy a képviselők résztvehessenek a vitában és kifejtthessék aggályait.

Nagyatádi Szabó figyelmesen végighallgatta Könyves-Tóth Lajos fejtegetéseit, aminek végzetével kijelentette, hogy

nincs abban a helyzetben, hogy támogatást illetőleg végleges választ adjon,

különben is beleeg és így csak néhány nap múlva dönthet ebben a kérdésben.

A kiszgadpártban tegnap óta terjedt el Nagyatádi válaszáának a híre és meglehetősen

lehangolta a képviselőket, akik azt remélték, hogy Nagyatádi elére fog állani az elégedetlenségkedőknek és diadalra vizi a mozgalmukat.

Ebben a pillanatban természetesen még nincsen kizárva, hogy Nagyatádi, amennyiben egészsége teljesen helyreáll és meggyőződik arról, hogy Bottlikék mögött a párt nagy többsége áll, megváltoztatja álláspontját és kilép a passzivitásból.

Annai bizonyos, hogy

Nagyatádi ma már nem tudja elvetni a kiszgaddék attól a tervétől, hogy ebben a kérdésben kenyérbétre vigyék a dolgot.

Az elterjedt hírek szerint Nagyatádi a mai nap folyamán érintkezésbe lép a Bottlik-Szjij Bálint csoporttal és részletesen ismertetni fogja velük álláspontját. A kiszgaddék azonban nem bíznak abban, hogy Nagyatádi elérys lépésre kátozra el magát és ezzel

kapcsolatban egyre jobban terjed az a hangulat, hogy

képviselőknek függetleníteni kell magukat Nagyatádi krónikus opportunizmusától és mozgalmában nem szabad magukat befolyásolattal attól a listétől és szeretettel, amelyet egyébként Nagyatádi iránt éreznek.

A kiszgadpártban állandóan nőnek azoknak a száma, akik csak az alkalmat várják arra, hogy ellenük zékbe mehessenek és ma már leszámoltak azel is, hogy rövidesen elhagyják a kiszgadpártot akkor is, ha Nagyatádi bent is marad a kormányban. A nyári szünet és a vagyonváltás ügye e tekintetben bizonyos mértékben döntésre érlelte a helyzetet és a közeli napokban fog kiderülni, hogy Nagyatádi helyre tudja-e állítani a kiszgadpárt egységét és le tudja-e szerelni az ellenzéki mozgalmakat.

A keszthelyi Helikon-ünnep

— A Hétjői Napló tudósítójától —

Keszthely, július 3.

Ma délelőtt 10 órakor dr. Rott Nándor vasvári püspök istentiszteletet celebrált a Szentháromság-téren lévő római katolikus templomban. Tíz óra után néhány perccel érkezett meg a kormányzó nevelési és képzéssel és a templom előtt várakozó tömeg lelkesen éljenzte. A kormányzó érkezését követően dr. Rott Nándor vasvári püspök fogadta a templom főkapujában. Hortny Miklós kormányzó családja számára épített külön résznek első padosorában, jobbra álló Hortny Miklósé, baloldalon pedig Festetics Tszalás herceg foglalt helyet. Gróf Apponyi Albert a szentélynek baloldalon lévő magasztalán fektetett helyet, ugyancsak gróf Zichy János és gróf Jankovich. Az emelvény előtt ültek Rákosi Jenő, Bedthy Zsolt, Szász Károly. A szentélynek jobb oldalán lévő széksorban Bertha Richárd, Láng Boldizsár, Reiner János, Quilleaume Árpád (abornok), Seidl ezredes, a Mária Terézia-rend lovagjai lovagja ültek. A mise a háromszög bangjai mellett végződött, melyet az egész körömségi felhívás énekelt. Mise után a kormányzó és kísérete a Szentháromság-téren lévő gróf Festetics György-szoborhoz mentek, melyet

Beáthly Zoltán szép beszéd kíséretében köszöntött meg a megaművelte a hivatásos hadseregnek. A beszéd után Horváth István komolyan beszélt, valamint a vezérkar a Balaton-Tarjánai hajótalakat, ahol 11 órákor kezdődött meg a néphimnusz. A délutáni órákban indultak el a gazdasági akadémiák hallgatói, akik mind magyar nemzeti viseletben voltak. A Georgikon-művelői a néphimnusz szövegét olvasták. Előző 25 napszám álló bandérium nyitotta meg a menetet. A lovasok után a gazdasági akadémiák négy felosztású népfogóit körkörösre haladtak, melyben a praktik és az ismeretlen szereplő kasszaijai udalgósok felálltak helyet. Ezeket követve egy több népfogóit körkörösre a praxibanda Gyenes Kornél fegyverrel és a Gárdia. A színpadon menetet a királyi felállítások 24 felosztású szekeret tárt be. Megkezdődött a Hüllő-estély előtti látványrindok. Amikor a menetet a kormányzó értékelte előt. Laurentz Eda a kormányzóknak, dírtól Puskás Tolla pedig Horváth Mihályéknak búcsú-üzeneteket küldött, nagy nemzeti szellemű átközlést köszönt nyújtott 4 a népközművelők eljövetele közben.

Ezután a szálló előtt lévő rendőrség megkezdődött az ünnep. A magyaros ruhába öltözött párok letelepítő nyolcas magyar halettet jartak a kasszaijai praxibanda zenéje mellett. A néphimnusz községi zenekari tanszék a tuncosok. Az utolsó tuncosok huszonnemű örműk kormányzó tuncu volt. A ropogós magyar tuncu csak tuncu rajadotta a kormányzó. Ezután a kormányzó és kísérője megkezdte az ünnepi beszédet. A beszéd után, majd elővették az ünnepi 8 órákor a gazdasági akadémiák hallgatóságai közben visszaindultak Budapestre.

Anglia a szankciók felfüggesztését követeli

Bécs, július 3.
 (A Magyar Távirati Iroda magánjelentése.) Az angol kormány a Neue Freie Presse londoni távirata szerint július 28-án hivatalosan azt az ajánlatot tette a szövetséges hatalmaknak, hogy a rajnavideki szankciókat visszavonásig felfüggeszti fel.

Németország vámjövödelmeit le akarja foglalni az ántant

Berlin, július 2.
 Párisi keltzéssel egy est lap azt a hírt közli, hogy a jóváteletti bizottság le akarja foglalni Németország vámjövödelmeit. Ez azért volna szükséges, hogy biztosítsák a londoni ultimátum gazdasági rendelkezéseinek végrehajtását a németek részéről.

A zürichi Depositen-Bank beszüntette fizetését

Hatszázmillió koronás bankbűvés Zürichben
 Bécs, július 3.
 (A Magyar Távirati Iroda magánjelentése.) Berlinből jelentik a Neue Freie Presse: A zürichi Depositen Bank, amelynek alapitókája 12 és fél millió frank, a bécsi üdülőhely szarmazó illikviditási követelésében megszüntette fizetését, miután a zürichi nagybancok az intézet füzázatlan helyezésére való tekintettel nem vállalkoztak a segítő akcióra.

Itt van újra **NŐGYEINK RÉNE** a csapó! De segít rajta **NŐGYEINK KRÉME** a valódi **Diana-archkrém** Mindenütt kapható!

Az ellenzék felvonul a sajtójavaslat ellen

Rassay Károly nyilatkozata — A Hétfoi Napló tudósítójától.

A' varonyváltás-javaslat mellett elöszörban a sajtóörvény okoz fejtorést a kormányra. Az Andrássy-pártal e tekintetben már megegyezett az igazságügyminiszter és kötelező ígéretekkel arra nézve, hogy a párt által kívánt módosításokat végrehajlja a javaslaton.

A kizsádapárban most Orbák Árpád közöz egy ívet, melyen a képviselők a javaslat tárgyalásának elhalasztását követelik. Mini értesülünk, a kormány a kizsádapártot és az Andrássy-pártot közös értekezletre hívja össze. Bethlen István gróf miniszterelnök ugyanis reméli, hogy sikerül az Andrássy-pártot meggyerítenie ahhoz, hogy a javaslatot még a nyári szünet előtt letárgyalják. A nehézség azonban abban áll, hogy a Rassay Károly vezetésé alatt álló Függellen Kizsádapárt és Polgári Párt a legelőszöb harcra készül a javaslat ellen. A kizsádapárt ugyanis ragaszkodik ahhoz, hogy a javaslat tárgyalása, amennyiben még a szünet előtt napirendre tűzik, július 15—20-ikánál tovább ne terjedjen. A Függellen Kizsádapárt és Polgári Párt viszont azt hangoztatja, hogy amennyiben a kormány nem hajlandó a sajtóörvény tárgyalását elhalasztani, akkor úgy a bizottságokban, mint a plénumban hosszabb vitát provokálnak és így a nemzetgyűlés kénytelen lesz augusztus közepéig ülésezni.

Rassay Károly a Hétfoi Napló

munkatársának a következőket mondta:

— A mi álláspontunk: támadni a javaslatot. Mi Tomcsányi novelláját még arra szem tartjuk alkalmasnak, hogy azon kisebb-nagyobb módosításokat eszközöljünk.

Ezt a javaslatot vissza kell vonni.

A kormány által kívánt garanciákra nézve teljesen elégedünk tartjuk az 1914. évi XIV. t.-c. intézkedéseit és nem tartjuk szükségesnek, hogy a cenzura megszüntetésé ellenében újabb sajtómegrendés szabályozó intézkedéseket léptesszenek életbe. Amennyiben a kormány nem honorálja azokat az aggályokat, amelyeket az igazságügyminiszter tervezte az objektív politikai és politikan kívül körökben kelt, akkor mi felvesszük a harcot az új sajtóörvénygel szemben és már a bizottságokban hosszabb vitát fogunk provokálni, ami azután lehetetlenné fogja tenni, hogy a nyári szünet a kívánt időpontban megkezdődjék.

— Mi a magunk részéről nem veszünk részt azon a pártközi értekezleten, amelyen a kormány a nemzetgyűlésé kívül kívánja módosítani Tomcsányi javaslatát. A részletekre nézve természetesen e szükséges taktikai lépéseket csak akkor fogjuk megállapítani, ha a kormány tervei ismeretesebbé válnak.

Miért nem vállalta báró Korányi a pénzkérdés rendezését

A volt pénzügyminiszter beszámolója — A Hétfoi Napló tudósítójától —

Komárom, július 3.
 Korányi Frigyes báró ma tartotta meg beszámolóját komáromi kerületében. Ismertette pénzügyminiszteri működését és azokat az okokat, amelyek miatt lemondott és a kormányzópártból kilépett.

Programját annak idején a volt pénzügyminiszterekkel egyetértőleg állapította meg és mindnyájuk aláírásával hozta nyilvánosságra 1910 decemberben. Ennek első részét teljesen végrehajtotta, jóformán a semmiből építette fel az államháztartás rendjét és a pénzügyi közigazgatást. Megszerezte a lehetőséget a nemzeti hadsereg s a csendőrség felállítására, a vasúti forgalom helyreállításához és ahhoz, hogy az állami élet minden ágazatában normális mederbe jusszon. Felállította a vámvonalat, előkészítette a tisztviselő-kérdés megoldását. Gondoskodott, hogy Csanak-Magyarország a földgáz és petróleumterületek kiaknázásával rövidesen új energiaforráshoz jusson és nagy áldozatokkal teljesen kiépítette a kőbányák szövetkezeti hiteleszerződését és a Pénzüneti Központot. Az állami számviteli törvényes szigorítását végeztetett egyes kormányzati ágazatok önkényes pénzügyi gazdálkodásának s az összes állami bevételeknek — természetesen emellett, hogy a rendes kiadások fedezéséssk legalább a rendes bevételeket. Ez be is következett.

Programjának második része az államjegyek bevezetésére és a pénzkérdésnek önökerez rendezésére vonatkozott. Ere ő maga már nem volt hajlandó vállalkozni. Ilyen nagy pénzügyi művelethez nem találta meg a kellő támogatást sem a kormányban, sem a kormányzóban. Még 1920 június 25-én zárt ülésben mutatott rá a nemzetgyűlésen azokra a politikai okokra, amelyek a magyar korona külföldi ár-

folyamait rontják. A pénzügyek helyreállítását gátolták a folytonos krízisek is. Néha hetekig nem akadt előadó sem a pénzügyi bizottság számára és a nemzetgyűlés az ősi hónapokban félretolta a pénzügyi kérdéseket és a birtokeureformát foglalkozott. Ezalatt értékének egyharmadára zuhant a korona, jóllehet kevesebb bankjegy volt forgalomban, mint egy évvel azelőtt. Ennek politikai okokon kívül a szerencsétlen külkereskedelmi rendszer volt egyik főokozója, amely négy miniszter közt megosztva lehetetlenné tette az okoskúri kivétel, ellenben lehetővé tette sok felesleges áru behozataltal. A Telek-kormányba való belépését 12 pontba foglalt feltételekhez kötötte, amelyeket a minisztertanács augusztus 10-én elfogadott, de a feltételek közül jóformán egy sem tartott be. A kizsádapárban sem talál egyetemes támogatásra. Egyes frakciók minduntalan vártak lellene szavazatok saját miniszterüknek, sokszor pillanattal hangulatok hatása alatt. Látna, hogy így lehetetlen lesz egy komoly és nagy szabású pénzügyi rendezést keresztlylvinni, lemondott.

Utódja érthetetlen módon szemrehányást tett neki a nemzetgyűlésen hogy a pénzkérdés rendezését nem készítette elő, holott igenis előkészítette, s egy — nézete szerint — a jelenlegi-nél celszerűbb és biztosabb eredményre vezető tervet készült, amely tulajdonán Telesky János és Popovics Sándor érdeme volt. Ezt a tervét ismertették Hegedűssel hivatalhalálépése előtt. Sajnálja, hogy Hegedűs ezt nem tette magáévá. A pénzügyminiszter tervével nem ért teljesen egyet, de tartózkodik tőle, hogy működését bírmi tekintetben zavarlja. Valósággal a nemzet-élet-halála van uiost a pénzügyminiszter kezében. A nemzet bizalmát bírta, tehát addig mi nem vagyunk orvációt.

ját — mint ő maga nevezte — be nem fejezt mindenkinél megakodnia kell, hogy a magyar nemzetgyűlés által megválasztott elnökség program végrehajtását.

A két kománypárt egyikébe sem lép be egyelőre, mert egyik sem támogatja teljes egészében azúntán a kormányt, amely sohasem tudja, mikor szavazhatják le. A pártok minduntalan pillanattal hangulatokra hallgatnak. Pártokon kívül állva támasz minden kormányzati munkát, megvalakint a teljes politikai és gazdasági konszolidáció előmozdítására addig is, amíg egy megbízható, egyetemes kormányzati alakul ki a nemzetgyűlés elég számos komoly és értelmes elnökéből, amit a nemzet érdekében feltétlenül szükségesnek tart.

A tábla is jóváhagyta Jákó János fogvatartását

— A Hétfoi Napló tudósítójától. —

Az Antiholsevista Comité ügyvezető alelnöke, Jákó János tudvalevően előzetes letartóztatásba helyezte a rendőrség. A fogvatartás ellen Jákó felfojlamodást jelentett meg, amelyet minden fokon elutasítottak. Elsőfokon a vizsgálóbíró erősítette meg Jákó fogvatartását, másodfokon a vádakérs, most pedig a Tábla is hozzájárult. A Tábla határozatának indoklásában megemlíti, hogy Jákó János súlyos bünt követett el, mert magas erkölcsi célra összegyűjtött készpénzek elhárításával vadolják, s a riváro súlyos büntetés aggályossá teszi szabadlábrahelyezését, amellyel esetleg visszazárlhatne. Jákó lílymond egészen a főtárgyalásig fogva maradt, s csak ítélettel fogunk dönteni soráról.

Nyomában vannak a Királyutcai betörés tettesei

A tettesek megszöktek Budapestről — A Hétfoi Napló tudósítójától. —

Mintegy két hete történt, hogy a nap legfeszélyalmasabb órájában, déli tizenkét órákor betörték Deutsch ékszerésznél, akinek Király-utca 34. szám alatti üzletéből félmillió korona úr ékszer vittek el. A vakmerő betörők akkor hájtakok végre tettüket, amikor Deutsch egy felőrára bezárta üzletét s főlzaladt a házban lévő lakására. A betörők fölnyitották a bolt redőnyét és állkacsával nyitották ki az üzlet ajtaját. Azután magukhoz vették a kezükigébe-ebes értékű tárgyakat és nyom nélkül eltűntek. A nyomozást rögtön megindították, azonban egészen a legutóbbi napokig kevés eredményt értek el. Végre szombaton megtudták a detektívek, hogy az Angyalföld koromszában két büntetett előéletű férfi gyanusban költöztek, s ezekkel szottak fizetni. Az egyikéről megállapították, hogy husz év körüli sovány fiatalember, a másik pedig idősbb, 30—40 év körüli. Ugyancsak aranytárgyakat is kinnáltak eladásra s néhány ékszerdarabot meg is találtak a környék egyik ékszerésznél. Az aranytárgyakat Deutsch ékszerésznél magának ismerte fel, s ezzel kétségte-lenné vált, hogy a gyanúsítottak követ-tek el a Király-utcai betörést. A detektívek napokon át figyelték a két betörőt, ezek azonban ügylésztek, neszt vették a dolgoknak, mert nem mutatkoztak. Személyleírásuk alapján megállapították, hogy a két befűrés gyalg elhagyta Budapestet s valamelyik vidéki állomáson ültek vonatra, s a esh határ felé utaztak. A vidéki hatóságok sűgokot meg jellekorán értesítettek a szökésről, s lehetőségek, hogy sikerül meg elfogni őket, mielőtt idegen területre lépnek. Egyidejűleg a betörők személyleírását megküldték a cseh szlovák hatóságoknak is.

